

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 1989/11

בפני :

כבוד השופטת א' חיות
כבוד השופט ע' פוגלמן
כבוד השופט י' עמית

העותרים :

1. פלוני
2. בזכות, המרכז לזכויות אדם של אנשים עם מוגבלויות

נ ג ד

המשיבים :

1. משרד הרווחה והשירותים החברתיים
2. עבד סוציאלי ראשי לפי חוק הסעד (טיפול במפגרים)
3. יו"ר ועדת אבחון לפי חוק הסעד (טיפול במפגרים)
4. עמותת שפ"ר אפוטרופוסית
5. מעון נווה נטוע

עתירה למתן צו על תנאי

בשם העותרים :

עו"ד שרון פרימור, עו"ד יותם טולוב
עו"ד שוש שמואלי
עו"ד עופר קאופמן, עו"ד אלון אגבר

בשם המשיבים 3-1 :

בשם המשיבה 4 :

פסק-דין

השופט י' עמית:

1. עניינה של העתירה שבפני בבקשתה של העותרת 2 (להלן: "העותרת") להתיר לעותר 1 (להלן: העותר) המאובחן כלוקה בפיגור שכלי – לחתום על ייפוי כוח המייפה את כוחה לייצגו. זאת, לצורך הגשת ערר באמצעות עורך דין מטעמה על החלטת המשיבים 3-1 להתיר את העותר במוסד בו הוא שוהה כיום, במקום להעבירו למסגרת של דיור מוגן בקהילה מטעם משרד הרווחה.

2. בשנת 2004 הועבר העותר, אז בשנות ה-30 לחייו, למוסד "נווה נטוע" (להלן: המוסד) על רקע קשייה של אימו להמשיך ולהחזיקו ונוכח קביעת גורמי הרווחה כי הוא נתון בהזנחה. המשיבה 4 (להלן: ש.ג.ר) משמשת כאפוטרופוס העותר, על פי צו מינוי של בית המשפט לענייני משפחה משנת 1998 ועד היום.

במהלך השנים מאז העברתו למוסד, נדרשה ועדת האבחון לפי חוק הסעד (טיפול במפגרים), התשכ"ט-1969 במשרד הרווחה (להלן: ועדת האבחון) מספר פעמים לעניין השמתו של העותר, וקבעה כי יש להשאירו במוסד וכי לא ניתן להעבירו לדיור מוגן בקהילה. אחיו של העותר השיג על החלטה זו. לבקשת אחיו של העותר וביוזמת ש.פ.ר, התקיים בחודש יוני 2009 דיון אצל המשיב 2 בנוכחות נציגת העותרת, בו נקבע שוב כי לא ניתן להעביר את העותר למגורים בקהילה, שכן "יש מקום לשער שמעבר כזה יגרום לנזק תפקודי, לסכנה לעצמו ולסובבים אותו". ביום 9.3.10 התכנסה ועדת האבחון לדון שוב בעניינו של העותר, ולדיון הוזמנו אחיו של העותר ונציגת העותרת אשר השמיעו את עמדתם. אף זו הפעם, הוחלט כי לא ניתן להעביר את העותר אל מגורים מחוץ למוסד, אף שצוין כי "במידה ותחול התקדמות בתהליך הטיפול, ניתן לשקול סידור במסגרת חוץ ביתית קהילתית שתתן מענה לצרכיו להגנה ולפיקוח צמוד".

אחר הדברים האלה, החלה תכתובת בין המשיבים 1-3 לבין העותרת, במסגרתה ביקשה העותרת להתיר לעותר לחתום על יפוי כוח המאפשר למי מטעמה לייצג אותו בהליכים השונים אל מול המשיבים, ובין היתר, לצורך הגשת ערר על החלטת ועדת האבחון מיום 9.3.10 שלא להעבירו לדיור מוגן בקהילה. עמדתו של היועץ המשפטי של המשיב 1 הייתה כי לעותרת אין מעמד להגשת ערר על החלטת וועדת האבחון, כי לאור מצבו של העותר הרי שיכולתו לייפות את כוחו של אדם אחר מוטלת בספק, וכי בירורה של שאלה כזו "יצטרך להיעשות בפורום המתאים, כגון בית המשפט לענייני משפחה, ובמסגרת הליך מתאים כדוגמת הליך לפי חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962".

בעקבות זאת, הוגשה העתירה דכאן, במסגרתה עתרה העותרת להתיר לה לייצג את העותר, כמפורט לעיל.

3. דין העתירה להידחות על הסף.

כאמור, בין אחיו של העותר לבין האפוטרופוס הממונה מחלוקת לגבי המקום המתאים לשהייתו של העותר. ככל שאחיו של העותר או העותרת חולקים על החלטתה של ועדת האבחון הרי שעל פי סעיף 68 לחוק הכשרות, רשאים צד מעוניין או החסוי בעצמו לפנות לבית המשפט לענייני משפחה להסדרת נושאים שונים הקשורים בחסוי, וברי כי המקום בו ישהה העותר הוא בגדר הנושאים הנתונים לאחריותו של

האפוטרופוס. עניינים אלה, כמו גם סוגיית כשרותו המשפטית של העותר, מצויים בסמכותו של בית המשפט לענייני משפחה כאמור בסעיף 78 לחוק הכשרות והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962 (להלן: חוק הכשרות) ולפיכך, עומד לעותרים מסלול חלופי.

4. בשולי הדברים אציין כי נציגי העותרת הוזמנו לדיון מיום 9.3.10 והשמיעו את עמדתם ביחס לעותר. מעבר לכך, המשיבים הדגישו בתגובתם כי לא יעמדו על המועדים להגשת ערר ככל שבית המשפט לענייני משפחה יפסוק כי העותרת רשאית להגיש ערר בשמו של העותר על החלטתה של ועדת האבחון.

לאור האמור, העתירה נדחית.

ניתן היום, י"ז באב התשע"א (17.8.2011).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט